



UNIVERSITAT DE  
BARCELONA

# PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

*Projecte Riguem a la catalana*

Títol de la seqüència: Per morir-se de riure!

**Alumnes:** Andrea Morelló i Mar Viayna

**Professor:** Joan Marc Ramos

**Didàctica de la llengua i la literatura catalana a Secundària**

**Màster Formació del Professorat – G2 (Llengua Catalana)**

Dime y lo olvido,  
Enséñame y lo recuerdo,  
Involúcrame y lo aprendo.

*Benjamin Franklin*

## 1. Justificació

En aquesta unitat es pretén veure com la mort —un tema tràgic i delicat— és tractat des de la ironia i l'humor. L'objectiu central és que al final d'aquesta seqüència l'alumne sigui capaç d'identificar els trets humorístics d'un text a través de l'anàlisi del seu llenguatge i els seus motius per interpretar el sentit del text de manera adequada.

Cada apartat de la seqüència didàctica conté un text —que combina els temes de l'humor i la mort— a partir del qual es despleguen els diferents continguts de la unitat. Es treballa la comprensió lectora i el lèxic a partir de Moncada, la tipologia textual narrativa amb Rowling i els gèneres teatrals mitjançant els autors Julio Cortázar i Woody Allen. En l'apartat de literatura, Pere Calders i Manuel de Pedrolo són els representants de la literatura de postguerra que s'han escollit per a aquesta unitat i ens permetran introduir conceptes com el realisme màgic, el dadaisme, la novel·la negra i la ciència ficció.

La seqüència didàctica està dirigida a l'alumnat de primer de batxillerat, ja que s'hi tracten continguts curriculars corresponents a aquest curs. Els orígens i els tipus de gènere teatral formen part dels continguts curriculars pel que fa a aquest gènere, i en l'apartat de literatura Pere Calders i Manuel de Pedrolo són dos dels quatre autors de narrativa de postguerra que s'han de tractar —juntament amb Josep Maria de Sagarra i Mercè Rodoreda, que es preveu tractar-los en la unitat anterior a aquesta—.

L'expressió escrita constitueix el pilar de la seqüència didàctica perquè és una de les competències que s'ha de posar en pràctica en l'examen de les PAU. A més, aquesta seqüència conclou amb una activitat de síntesi que novament treballa l'expressió escrita i també recull totes les altres competències que s'han anat desenvolupant al llarg de la unitat: comprensió lectora, expressió oral i treball cooperatiu. Escollir el conte com a gènere narratiu central de la seqüència ens permet treballar els textos des de múltiples tipologies textuais, ja que a part de tractar principalment la narració, també hi trobem la descripció i el diàleg —tipologies que es veuen reflectides en contes amb format de conte tradicional, carta o peça teatral—. A partir d'aquest gènere discursiu sorgiran una sèries d'activitats que convidaran l'alumne a reflexionar sobre la llengua i l'estil textual que pot prendre un mateix gènere discursiu.

## 2. Programació

La seqüència didàctica està ajustada al pla curricular de primer de batxillerat. Si bé es pressuposa un cert nivell lingüístic pel caràcter postobligatori de l'ensenyament, es tenen en compte les adaptacions dels plans individualitzats que fan referència als trastorns del neurodesenvolupament com: trastorns de l'aprenentatge (dislèxia, discalculia, disgrafia), trastorns de la conducta (TDHA), trastorns de la comunicació (autisme), així com possibles discapacitats intel·lectuals i dèficits sensorials i/o motors (sordesa, ceguesa, dispràxia).

<b>Per morir-se de riure!</b>	<i>Etapa:</i> Batxillerat
	<i>Nivell:</i> 1r curs
	<i>Trimestre:</i> 3r trimestre
	<i>Sessions:</i> 12 sessions d'una hora (inclòs l'examen)
<b>Objectius d'aprenentatge</b>	1. Produir textos de gèneres discursius diversos (carta, conte, article d'opinió i guió teatral) amb la finalitat de preparar als alumnes per desenvolupar les competències clau de les Proves d'Accés a la Universitat.
	2. Identificar els elements que doten el text d'humor per tal d'adquirir les eines necessàries que permetran, a nivell general, analitzar i comprendre adequadament qualsevol tipus de text.
	3. Treballar de forma cooperativa entre alumnes i entre alumne i professor mitjançant les activitats en grup i la posada en comú dels exercicis amb la finalitat de desenvolupar l'expressió oral, la iniciativa personal i la competència social.
<b>Competències específiques</b>	<i>Dimensió comunicativa i expressiva:</i>
	- Actitud de cooperació i respecte crític envers diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.
	- Participació en activitats de relació social i comunicació amb l'entorn immediat al centre i amb la societat en general.
	- Creació de textos teatrals i posterior representació amb un domini de l'expressió verbal i no verbal.
<i>Dimensió estètica i literària:</i>	
- Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i la	

	<p>simulació, versionats a partir d'anàlisis de textos models.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Coneixement d'autors de la literatura catalana —especialment novel·la i teatre—, a partir de les lectures comentades d'obres o fragments i materials.</li> <li>- Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.</li> </ul>
	<p><i>Dimensió plurilingüe i intercultural</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Coneixement de la literatura universal amb els diversos autors que puguin estar relacionats segons l'etapa que s'inscriu en la unitat.</li> <li>- Plantejament de l'estudi de la diversitat i de la variació lingüística com un eix per desenvolupar el pensament propi i la pròpia identitat i per aprofundir en la representació, la interpretació i la comprensió de la realitat que ens envolta.</li> </ul>
<p><b>Continguts</b></p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. La narrativa de postguerra i contemporània (Pere Calders i Manuel de Pedrolo).</li> <li>2. Teatre: formes, temes i gèneres.</li> <li>3. La narració: caracterització de les tipologies textuais diverses i posterior aplicació.</li> <li>4. Interacció, comprensió i expressió dels textos orals, escrits i audiovisuals.</li> <li>5. Elaboració de continguts interpretant la vinculació entre la informació diversa i ampliant el coneixement.</li> <li>6. Elaboració del producte final amb la forma i el contingut adients.</li> <li>7. Ús de les TIC per a l'elaboració i la comunicació del coneixement</li> </ol>

### 3. Temporització

Les dues primeres sessions —contextualització— permetran explorar els coneixements previs de la matèria i definir els objectius de la unitat. A partir de la sessió tres i fins a la sessió vuit es desenvoluparan els continguts teòrics i pràctics de la seqüència —descontextualització—. L'última fase —recontextualització— arribarà a la sessió nou, on començarem a fer una síntesi de la unitat a partir d'una activitat significativa en grup cooperatiu i una prova individual.

La temporització aproximada de les sessions és la següent:

<i>Sessions (1 hora)</i>	<i>Tasques</i>	<i>Activitats per a casa</i>
Sessió 1	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Contextualització de la unitat a partir de l'activitat inicial</li> <li>• Lectura en veu alta de la comprensió lectora</li> <li>• Inici activitats comprensió lectora</li> </ul>	Activitats de comprensió lectora
Sessió 2	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Comentari i/o correcció activitats de comprensió</li> <li>• Treball cooperatiu activitats de comprensió grupals</li> <li>• Inici activitats lèxic</li> </ul>	Activitats de lèxic
Sessió 3	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Comentari i/o correcció activitats lèxic</li> <li>• Explicació expressió escrita individual 1 (entrega sessió 6)</li> <li>• Inici apartat tipologia textual</li> </ul>	Expressió escrita 1
Sessió 4	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Recordatori teoria de l'última sessió</li> <li>• Fi teoria de tipologia textual</li> <li>• Activitats tipologia textual (realització + correcció)</li> </ul>	Expressió escrita 1
Sessió 5	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Inici teoria de literatura: Pere Calders</li> <li>• Lectura de Pere Calders</li> <li>• Activitats de l'apartat (realització + correcció)</li> </ul>	Expressió escrita 1
Sessió 6	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Entrega expressió escrita</li> <li>• Vídeo de Manuel de Pedrolo (fi de la literatura)</li> <li>• Joc: Tabú</li> </ul>	Activitats 1, 2 i 3 de l'apartat de literatura: Manuel de Pedrolo
Sessió 7	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Comentari i/o correcció activitats de Pedrolo</li> <li>• Lectura de Manuel de Pedrolo</li> </ul>	

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Activitats de l'apartat (realització + correcció)</li> </ul>	
Sessió 8	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Teoria dels gèneres teatrals</li> <li>• Explicació expressió escrita 2 (entrega examen)</li> <li>• Activitats de l'apartat (realització + correcció)</li> </ul>	Expressió escrita 2
Sessió 9	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Realització de l'apartat avaluat</li> <li>• Resolució de dubtes</li> <li>• Presentació activitat de síntesi</li> </ul>	Expressió escrita 2 i repàs per a l'examen
Sessió 10	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Treball cooperatiu activitat de síntesi</li> </ul>	Expressió escrita 2 i repàs per a l'examen
Sessió 11	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Prova individual</li> </ul>	
Sessió 12	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Correcció prova individual</li> <li>• Avaluació treball cooperatiu</li> </ul>	

#### 4. Criteris d'avaluació

L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat és contínua i diferenciada segons els nivells, tenint en compte els diferents programes individuals. Els criteris d'avaluació es basen en el grau d'assoliment dels objectius, les competències i els continguts específics d'aquesta unitat. Així, a partir de les diverses evidències escrites, els exercicis cooperatius i l'expressió oral s'aconseguirà una nota global d'aprenentatge assolit.

Per avaluar els exercicis orals i escrits s'han creat unes rúbriques d'avaluació específiques que aconseguen reflectir el grau d'assoliment. La coavaluació entre companys potenciarà l'autonomia de l'aprenent, li permetrà fixar-se metes realistes d'aprenentatge i l'ajudarà a planificar i executar les accions convenientes i necessàries per aconseguir un bon resultat.

	Expert	Avançat	Aprenent	Novell
<b>La idea.</b> <i>Planificar i revisar el text.</i>	Pensa la idea i planifica l'organització del text, fent notes en un altre full o fent un esborrany.	Pensa la idea i planifica l'organització del text tot i que necessita suport del mestre	Li costa planificar el text, necessita molt de suport del mestre	Comença el text sense planificació i dóna per acabada la feina sense revisar-la
<b>Adequació i coherència.</b> <i>Escriure segons el gènere i tipus textual.</i>	Posa títol. El text s'adequa al gènere i tipus textual.	Posa títol. El text s'adequa més o menys al gènere i tipus textual.	No posa títol. El text s'adequa més o menys al gènere i tipus textual.	No posa títol. El text no s'adequa al gènere i tipus textual.
<b>Cohesió.</b> <i>Encadenar correctament el text.</i>	Hi ha un molt bon encadenament de les frases amb connectors adients.	Encadena la majoria de les oracions amb connectors.	Les frases no acaben d'estar del tot lligades, utilitza pocs connectors.	No utilitza elements per encadenar les frases. Hi ha desordre i reiteracions.
<b>Lèxic.</b> <i>Usar adequadament el vocabulari i ser precís en els mots.</i>	Utilitza un lèxic ric, precís i variat. No hi ha interferències amb altres llengües.	Utilitza un lèxic ric, precís i variat. Hi ha alguna interferència d'altres llengües.	El lèxic és correcte i ric, però poc variat. Hi ha alguna interferència.	El lèxic és molt pobre. Hi ha moltes interferències amb altres llengües.
<b>Ortografia.</b> <i>Redactar sense fer faltes d'ortografia.</i>	El text no presenta errades ortogràfiques.	El text presenta fins a cinc errades ortogràfiques lleus.	El text presenta fins a cinc errades ortogràfiques greus.	El text presenta més de cinc errades (lleus o greus).
<b>Morfosintaxi.</b> <i>Redactar les frases ben estructurades.</i>	Les frases estan ben estructurades. No hi ha errades de concordança.	Les frases estan ben estructurades, però hi ha alguna errada de concordança.	En el text hi ha entre 5 i 7 errades de concordança.	En el text hi ha més de 7 errades de concordança.
<b>Presentació.</b> <i>Fer un text clar, net i ordenat amb bona grafia.</i>	Presenta un text molt net i la lletra és clara. Els marges són adequats.	Presenta el text força net i la lletra és prou clara. Els marges estan definits.	Presenta el text poc polit i la lletra no és del tot clara. No deixa marges.	Presenta el text brut amb la lletra incomprendible. No hi ha marges.

### **Rúbrica de coavaluació – Expressió escrita**



	Expert	Avançat	Aprenent	Novell
<b>Presentació.</b> <i>Presentar els components i la temàtica.</i>	El grup s'ha presentat correctament i ha mostrat els objectius i la temàtica del treball.	El grup s'ha presentat i ha mostrat quina és la temàtica del treball.	El grup s'ha presentat molt ràpidament i ha mostrat quina és la temàtica del treball.	El grup no s'ha presentat ni ha indicat quina és la temàtica del treball.
<b>Material de suport</b> <i>Utilitzar correctament el material de suport.</i>	Molt ben treballat visualment i adequat als continguts	Ben treballat visualment, però no il·lustra els continguts importants.	El material no és adequat, tot i que és visualment agradable.	És poc visual i poc treballat. Es llegeix de la informació del suport.
<b>Conclusió.</b> <i>Acabar la conclusió de manera adequada.</i>	Acaben l'exposició fent un breu resum i explicant les conclusions. Agraïxen l'atenció.	Fan el resum final de què s'ha exposat. Mostren les conclusions.	Fan un resum final del més destacat però no expliquen les conclusions.	Acaben l'exposició sense fer un resum ni dir les conclusions.
<b>Llenguatge no verbal.</b> <i>Usar bona gestualitat.</i>	La mirada s'estén per tota la classe. Els braços descriuen moviments harmònics.	La mirada o la gesticulació no aconsegueix copsar l'interès del receptor.	La gesticulació que acompanya l'expressió oral no és adient.	La gesticulació és absent o excessiva. Dificulta la transmissió de continguts.
<b>Llenguatge verbal.</b> <i>Utilitza un llenguatge i lèxic adequat.</i>	Molt bona locució, adequació i ús del vocabulari específic.	El llenguatge és correcte i adequat, en general.	Hi ha mancances d'expressió i de vocabulari.	El llenguatge emprat no és el correcte.
<b>Adequació al temps.</b> <i>Adaptar-se al límit de temps de la presentació.</i>	Distribució equitativa i temps total ajustat.	Petita desviació dels temps parcials o totals.	Distribució equitativa, però temps total no ajustat.	Massa curt o massa llarg. Distribució irregular.

### **Rúbrica de coavaluació – Expressió oral**